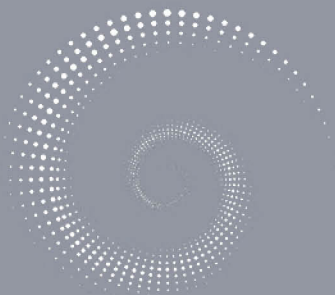


ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Ερμηνεία κατ' άρθρο

Άρθρο 33

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΜΑΡΑΣ



Ηλεκτρονική έκδοση

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΣΠ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, Ξ. ΚΟΝΤΙΑΔΗΣ, Γ. ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Μάιος 2023



ΣΥΝΤΑΓΜΑ
WATCH.GR

Άρθρο 33

1. Ο εκλεγόμενος Πρόεδρος της Δημοκρατίας αναλαμβάνει την άσκηση των καθηκόντων του από την επομένη της ημέρας που έληξε η θητεία του απερχόμενου Προέδρου· σε όλες τις άλλες περιπτώσεις από την επομένη της εκλογής του.

2. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, πριν αναλάβει την άσκηση των καθηκόντων του, δίνει ενώπιον της Βουλής τον ακόλουθο όρκο:

«Ορκίζομαι στο όνομα της Αγίας και Ομοούσιας και Αδιαίρετης Τριάδας να φυλάσσω το Σύνταγμα και τους νόμους, να μεριμνώ για την πιστή τους τήρηση, να υπερασπίζω την εθνική ανεξαρτησία και την ακεραιότητα της Χώρας, να προστατεύω τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των Ελλήνων και να υπηρετώ το γενικό συμφέρον και την πρόοδο του Ελληνικού Λαού».

3. Νόμος ορίζει τη χορηγία που καταβάλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τη λειτουργία των υπηρεσιών που οργανώνονται για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΜΑΡΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βενιζέλος Ευ., *Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου*, 2021· Μαυριάς Κ., *Συνταγματικό Δίκαιο*, 6^η έκδοση, 2021· Σπυρόπουλος Φ., *Συνταγματικό Δίκαιο*, 8^η έκδοση, 2020· Παντελής Αντ., *Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου*, 5^η έκδοση, 2020.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. Ιστορική επισκόπηση.....	2
II. Ανάλυση	2
III. Συγκριτική προσέγγιση	3

I. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- 1 Το άρθρο 33 ρυθμίζει τον χρόνο έναρξης της θητείας του Προέδρου της Δημοκρατίας (ΠτΔ), τον τύπο του όρκου που δίνει πριν την ανάληψη των καθηκόντων του. Επίσης καταλείπει στον κοινό νομοθέτη τη ρύθμιση των ζητημάτων της χορηγίας του ΠτΔ καθώς και της λειτουργίας *«των υπηρεσιών που οργανώνονται για την εκτέλεση των καθηκόντων του»*.
- 2 Στο Σύνταγμα του 1927 συναντούμε αντίστοιχες διατάξεις όσον αφορά τον όρκο που δίνει ο ΠτΔ ενώπιον της Εθνικής Συνελεύσεως (άρθρο 69), ενώ υπάρχει αντίστοιχη διάταξη σχετικά με τη ρύθμιση της ετήσιας χορηγίας του ΠτΔ, η οποία ρυθμίζεται δια νόμου (άρθρο 70).
- 3 Ο τύπος του όρκου που δίνει ο ΠτΔ, δηλαδή θρησκευτικός όρκος, είχε αποτελέσει αντικείμενο επιφυλάξεων κατά τη διάρκεια των εργασιών για την κατάρτιση του Συντάγματος 1975. Ο Δ. Παπασπύρου¹ είχε εκφράσει την άποψη ότι υπάρχει αντίφαση ανάμεσα στη σχετική διάταξη και στις διατάξεις περί θρησκευτικής ελευθερίας και περί όρκου αλλόθρησκων Βουλευτών. Το ΠΑΣΟΚ είχε προτείνει ο ΠτΔ να δίνει ενώπιον της Βουλής διαβεβαίωση επικαλούμενος την τιμή και την συνείδησή του.

II. ΑΝΑΛΥΣΗ

- 4 Ως χρόνος ανάληψης των καθηκόντων του ΠτΔ θεωρείται η επομένη ημέρα της λήξεως της θητείας του απερχόμενου Προέδρου. Σε κάθε άλλη περίπτωση, όταν δηλαδή εκλέγεται νέος Πρόεδρος για διαφορετικό λόγο από τη λήξη της θητείας του προηγούμενου (θάνατος, παραίτηση, κήρυξη εκπτώτου ή κώλυμα ασκήσεως των καθηκόντων του πέρα από τριάντα ημέρες και σε κάθε περίπτωση όχι περισσότερο από 6 μήνες σύμφωνα με το άρθρ. 34 παρ. 2), τότε ως χρόνος ανάληψης των καθηκόντων θεωρείται η επόμενη ημέρα της εκλογής του.
- 5 Η θητεία του ΠτΔ παρατείνεται σε δύο περιπτώσεις: α) σε περίπτωση πολέμου (άρθρο 30 παρ. 4) και β) στην περίπτωση που η διαδικασία εκλογής του νέου Προέδρου δεν περατωθεί εγκαίρως. Σε αυτή την περίπτωση, ο ήδη ΠτΔ εξακολουθεί να ασκεί τα καθήκοντά του και μετά τη λήξη της θητείας του, μέχρι να αναδειχθεί νέος Πρόεδρος (άρθρο 32 παρ. 6).
- 6 Προ της αναλήψεως των καθηκόντων του ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δίνει όρκο. Ο τύπος του όρκου του ΠτΔ είναι θρησκευτικός και ειδικότερα χριστιανικός, εφόσον

¹ Πρακτικά Ολομέλειας Βουλής του Συντάγματος 1975, σελ. 300.

γίνεται επίκληση της Αγίας Τριάδος. Όπως αναφέρει ο Φ. Σπυρόπουλος² παρότι στα προσόντα εκλογιμότητας του ΠτΔ δεν περιλαμβάνεται να είναι χριστιανός και δη ορθόδοξος (αντιθέτως με τα παλαιότερα Συντάγματα σε σχέση με τον Βασιλέα), εν τούτοις το θρήσκευμά του ως χριστιανού (αν και όχι απαραίτητα ορθόδοξου αφού και χριστιανοί άλλων δογμάτων δέχονται το δόγμα της Αγίας, Ομοουσίου και Αδιαιρέτου Τριάδος) φαίνεται να προϋποτίθεται από τον τύπο του όρκου του.

Ο Αν. Παντελής³ θεωρεί ότι δεν είναι προσόν εκλογιμότητας να πρεσβεύει κανείς την ορθόδοξη θρησκεία ή έστω μια χριστιανική. Η ορκωμοσία αποτελεί απλώς προϋπόθεση για την ανάληψη καθηκόντων και όχι για την εκλογή. Υπό το φως μάλιστα του κανόνα ότι η απόλαυση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων δεν εξαρτάται από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις καθενός, όπως προβλέπει το άρθρ. 13 παρ. 1 Σ., ο Αντ. Παντελής υποστηρίζει ότι ο Πρόεδρος μπορεί να δώσει όρκο με τον τύπο κάθε θρησκευύματος και ακόμα και εάν είναι ορθόδοξος μπορεί να επικαλεσθεί την τιμή και την υπόληψή του.

Σε κάθε περίπτωση οι αρμοδιότητες του Προέδρου της Δημοκρατίας πρέπει να ασκούνται με βάση την αρχή της νομιμότητας. Ο ρόλος του λοιπόν ως ανώτατου κρατικού οργάνου διέπεται από την αρχή της νομιμότητας, η δε διαβεβαίωση που δίνεται μέσω όρκου για την τήρηση του Συντάγματος και των νόμων έχει πανηγυρικό κυρίως χαρακτήρα.

Η παράγραφος 3 του άρθρου 33 προβλέπει ότι «*νόμος ορίζει τη χορηγία που καταβάλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας*». Ο σχετικός νόμος είναι ο ν. 565/1977 όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4081/2012.

Η ίδια παράγραφος του άρθρου 33 ορίζει ότι νόμος ορίζει τα της λειτουργίας των υπηρεσιών της Προεδρίας της Δημοκρατίας, δηλαδή της υπηρεσίας που επιβουλεύει τον ΠτΔ στην άσκηση των καθηκόντων του. Η Προεδρία της Δημοκρατίας είναι αυτοτελής δημόσια υπηρεσία, ο ΠτΔ επιλέγει και διορίζει το προσωπικό της χωρίς προσυπογραφή.

III. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Στο γαλλικό Σύνταγμα του 1958 δεν υπάρχει διάταξη αντίστοιχη σχετικά με την ορκοδοσία του Προέδρου της Δημοκρατίας, λόγω δε του ότι η Γαλλική Δημοκρατία είναι

² Φ. Σπυρόπουλος, *Συνταγματικό Δίκαιο*, 2020, σελ. 331.

³ Αν. Παντελής: *Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου*, 2020, σελ. 368

κατά το άρθρο 1 του Γαλλικού Συντάγματος «*République... laïque*», κάτι τέτοιο θα ήταν πολύ δύσκολο.

- 12 Το πορτογαλικό Σύνταγμα του 1976 προβλέπει στο άρθρο 127 παρ. 3 για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας όχι ορκοδοσία, αλλά δήλωση στην τιμή του ότι θα τηρεί το Σύνταγμα και θα εκπληροί τα καθήκοντά του.
- 13 Στο ιταλικό Σύνταγμα του 1947, το άρθρο 91 προβλέπει ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πριν την ανάληψη των καθηκόντων του ορκίζεται (χωρίς άλλη διευκρίνιση) ενώπιων του Κοινοβουλίου (ήτοι τα δύο σώματα Βουλή των Αντιπροσώπων και Γερουσία σε κοινή συνεδρίαση) πίστη στη Δημοκρατία και τήρηση του Συντάγματος.
- 14 Στο γερμανικό Σύνταγμα του 1949, στο άρθρο 56, προβλέπεται ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προ της αναλήψεως των καθηκόντων του δίνει όρκο ενώπιον της Άνω και Κάτω Βουλής (Bundestag & Bundesrat) σε κοινή συνεδρίαση των δύο σωμάτων. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ιδίου άρθρου, ο όρκος μπορεί να μην είναι θρησκευτικός.
- 15 Στο κυπριακό Σύνταγμα (άρθρο 42) προβλέπεται ότι ο ΠτΔ δίνει διαβεβαίωση ενώπιον της Βουλής, όχι όρκο.